

1903-04-03

AFSENDER

Jens Ferdinand Willumsen

MODTAGER

Oscar Matthiesen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

Paris (Frankrig)

Modtagersted:

Roquebrune-Cap-Martin (Frankrig)

Omtalte personer:

Den Frie Udstilling

Alice (Faber) Bloch

Jacob Lachmann

Camilla Matthiesen

Jørgen (Olsen) Aabye

Jean-Jacques Rousseau

Edith Willumsen

Hans Willumsen

Arkivplacering:

J.F. Willumsens Museum

Arkivkasse: A/II/4 - M

DOKUMENTINDHOLD

Willumsen er repræsenteret på den franske salon med to værker. Han er dog sikker på, at de ikke falder i den franske smag, og det er en stor smerte for ham, når kunsten ikke falder i orden. Willumsen far er ikke tilfreds med Willumsens sidste værker, og han agter at fjerne sin støtte. Det trøster Willumsen, at han har en større værkbestilling, og at det går det godt med hans kunstscole. Willumsen kommenterer på Matthiesens forarbejder til Officerer ved det skaanske Dragonregiment i Ystad. Willumsen savner sine sønner.

TRANSSKRIFTION

59 Avenue de Saxe. Paris

3 April 1903.

Kære Ven.

Jeg har længe tænkt paa at skrive til Dig; men jeg har været stærkt optaget om Dagen, og om Aftenen naar Edith kommer hjem, er der ingen Ro dertil. Mine to Billeder er nu indleverede til Udstillingen her; dem jeg begge udstiller "de droit". Det ene er det store Oliebillede af "Sol over Sydens Bjærg" der var paa forrige Aars "Frie". Jeg har nu gjort det færdigt, og jeg synes selv at det er et godt Billede. Det andet er en Aquarel af Edith i Bjærgdragt, liggende paa Knæ, bag hende sorte Klipper, der kore-

sponderer med et alvorligt Udtryk i hendes Ansigt, fremkommet ved at læse i en Bog, (der altsaa maa have et alvorligt Indhold) det er et Billede jeg selv sætter Pris [paa]. Herregud, det er dog naturligt og menneskeligt at se noget er godt i Ens Produktion. En Overvurdering vilde naturligvis være forkasteligt. Nogen somhelst Forventning om at disse to Arbejder skal bringe mig Glæde har jeg ganske opgivet. Jeg véd, at Fransk mænd hader dem. I det Hele taget kære Ven, synes det som det

aldrig skal blive mig forundt at komme paa Livets Solside. Jeg har nu nok faaet i en alle Maader god og sød Pige til Kone; men naar Kunsten ikke kan komme i Orden, der bærer jeg paa et Hjerteskaar, der stadig Smærter. Jeg har i Dag faaet et meget stygt Brev hjemmefra, det vil sige den der har skrevet det; mener at det er et godt Brev og er sikkert ogsaa skrevet i en god Mening. Det kommer fra En af min Faders Bekendtskabskreds, og handler om hvor daarlig jeg er bleven som Kunst-

ner, og om al det Folk siger, og om min Faders Sorg over at se det jeg i Aar har udstillet og han agter at tage Dispositioner for Fremtiden, der vil skade mig i høj Grad o.s.v. Alt af frygteligste Slags. Og jeg som troede at jeg i Aar skulde slaa et stort Slag, fordi jeg var overbevist om at have gjort

betydelige Fremskridt, jeg ligger nu næsten knust. Nissen troede jeg, jeg lod blive hjemme, men den er flyttet med og stikker nu sin røde Hue frem og gør mig komisk.

Forleden Dag havde jeg Besøg af Fru Lachmann; hun var paa Vejen til Amerika for i New York at hente sin Mand. Hun havde faaet min Adresse opgivet, der hvor jeg har Skole, hun var noget rask paa det, rajllerede over at jeg boede i saa fattigt et Hus og mente ikke det var rigtigt af mig at spille min Tid paa Skoler, istedet for at passe hendes Bestillinger. Uheldigvis havde jeg kun nogle modellerede Grupper at vise hende. Hun kom i midlertid ikke hjem, som

hun havde lovet for at se dem, sendte afbuds Telegram. Og da jeg næste Dag søgte hende paa hendes "Palads Hotel" i Champs Elysées var hun rejst. Det er mig forøvrigt en stor Trøst i Modgangen, at jeg har denne Bestilling. Og glæder mig meget til rigtigt at komme i Gang med den, det bliver en af de første Dage. Og tror ogsaa paa at de vil blive gode. Formegen Modgang er skadeligt, det gør En bitter og syg i Sindet: Medgang er ogsaa vanskelig at bære men den gør dog at Mennesket bliver sundt

og godt, naar man kan bære den. Det er ejendommeligt for vor Tid at for hvert Fremskridt der føres, møder det Modstand, det er et sikkert Bevis for hvilken Dekadence vi er midt i. I Tider med en naturlig sund Fremadgang, modtages nye Opdagelser med Glæde og Tak, det har Kunsthistorien saa mange Eksempler paa. "For at forstaa sin egen Tid", siger Rousseau "maa der megen Filosofi til." Og det er min Ulykke jeg søger at forstaa min Tid og hjælpe paa dens Mangler (for mit eget Vedkommende) og det at arbejde mod den søde Neadgliden, for-

aarsager Stød. Mærkeligt i det Hele er, at min Skole gaar saa godt; der er fyldt og flere ønske at kommer der; naar derfor en rejser bort, kommer der altid en ny.

Man erkender altsaa at jeg kan lære dem noget. Og de vil lære min Fremstillingsmaade og tilegne sig mit Syn. Ja der gaar paa Skolen saamænd flere fuld uddannede Kunstnere med Medaille fra Verdensudstillingerne, Ja selv Jævnaldrende, som Olsen Aaby ønsker at komme der for at tage fat.

Der maa dog altsaa være nogle der mener at jeg har Ret.

Naa nu vil jeg ikke snakke mere om al det Onde, og naar jeg skriver derom til Dig er det jo fordi jeg trænger til at blive lettet og tale med En Ven der ved hvor haardt det er; men dog har forstaaet at holde Livsmodet oppe. Jeg har lavet en Sæbeplakat og sendt hjem, den var bestilt af min Veninde

Fru Faber. Hun har imidlertid ikke svaret mig, saa derfra venter jeg ogsaa Klø.

For de to Fotografier efter Dine Arbejder dernede, skal Du have Tak. Rytterne syntes jeg godt om. Det Liv der er over dem, Farten og Friheden i Bevægelserne er smuk at se paa. Og hvor godt Du har faaet de tre Hoveder til at fylde Rummet. Symetri er en stor Faktor i Skønheden. Hvor svært jeg har for at lære mine Elever dette: at en Menneske er symetrisk og skal under alle Bevægelser synes at være det, selv i Forkortninger.

Relief er en dejlig Kunst og pudsigt synes det at Du behersker nok saa godt det lave Relief, der er det vanskeligste. Den nærmeste staaende Mand og hans Hest synes at være en Smule klodset i Formbehandlingen. Den bageste Hest og Rytter er derimod helt vellykket. Jeg tror at Du vil lave en god "Krigens Hjemkomst" Du sender mig nok et Fotografi.

Det bliver dejlig for Dig at faa Misse ned til Dig "Du kan

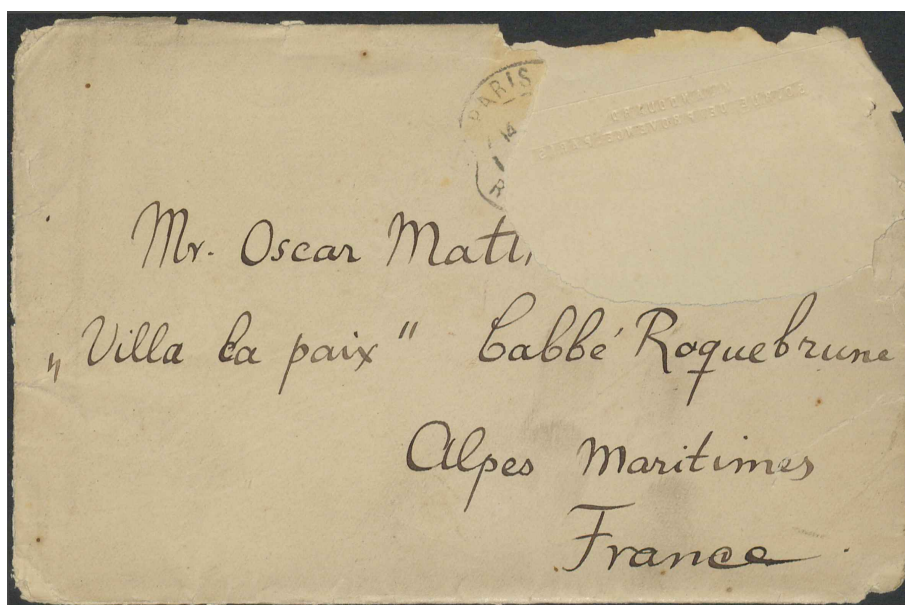
jo daarligt taale det lange Cølibat." Det har vi let meget af. Og tænkt os at det var den smukke kvindelige Model, der har sat Dig "Ugler i Mosen".

Rejser Din Kone over Paris, da kommer hun op og besøger os. Ikke? Godt er det at vi gaar mod Foraaret, saa forlader Sygdommen hende nok. Jeg hilste paa Fru Madvig med Svigerdatter Karen Bendix forleden Dag paa Gaden.

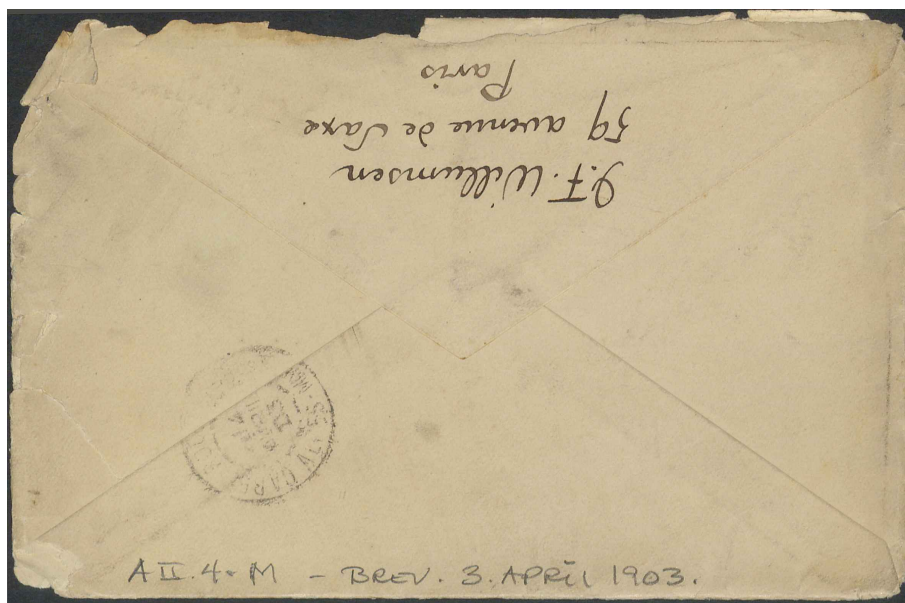
Tidt savner jeg mine Børn. Ondt at tage Dem fra mig. Naar min Fader som nu er ond mod mig, synes jeg, jeg burde have dem hos mig for at kunne være god ved dem til Gengæld. Naa – Mange kærlige Hilsner fra os begge ogsaa til Din Kone

Din Ven

J.F. Willumsen

ner, og om al det Folk siger, og
og om min Faders Sorg over
at se det jeg i Aar har udstillet
og han agter at tage Dispositioner
for Fremtiden, der vil skade mig
i høj Grad, o. s. v. Alt af frygte-
ligste Alags. Og som troede at
jeg i Aar skulde slaa et stort
Slag, fordi jeg var overbevist
om at have gjort betydelige
Fremskridt, jeg ligger nu næsten
knust. Nissen, troede jeg, jeg
lod blive hjemme, men den er flyttet
ned og stikker nu sin røde Hue
frem og gør mig komisk.

59 avenue de Saxe. Paris 3 April 1903.

Kære Ven.

Jeg har længe tænkt paa at skrive
til Dig; men jeg har været stærkt
optaget om Dagen, og om Aftenen
naar Edith kommer hjem, er der
ingen Re dertil. Mine to Billeder
er nu indleverede til Udstillingen.
Her, som jeg begge udstiller de drott-
Det ene ~~er~~ det store Oliebillede
af "Sol over Sydens Bjerge" der var
paa forrige Aars "Frie". Jeg har
nu gjort det færdigt, og jeg synes
selv at det er et godt Billede.
Det andet er en Aquarel af Edith
i Bjergdragt, liggende paa Knae,
bag hende sorte Klipper; der hore

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

sponderer med et alvorligt Udtryk
i hendes Ansigt, fremkommet ved
at læse i en Bog, (der altsaa maa
have et alvorligt Indhold) det
er et Billede jeg selv sætter Pris
Herregud, det er dog naturligt
og menneskeligt at se noget godt
i sine Produktioner. En Overvunde-
ring vilde naturligvis være forkost-
ligt. Nogen ~~da~~ somhelst Forvent-
ning om at disse to Arbejder skal
bringe mig Glæde har jeg ganske
opgivet. Jeg ved, at Frankmand
hader dem. I det Hele taget
kære Ven, synes det som det
aldrig skal blive mig forundt at
komme paa Livets Tolside. Jeg
har ^{nu} nok faaet en i alle Maader
god og sød Tige til Kone, ~~til~~
men naar Runoten ikke kan
komme i Orden, da bærer jeg
paa et Hjerteskaar, der stadig
smarter. Jeg har i Dag faaet
et meget stygt Brev hjemmefra,
det vil sige den der ^{har} skrevet det,
mener at det er et godt Brev og er sikkest
ogsaa skrevet i en god Mening.
Det kommer fra En af min Faders
Behandtskabskreds, og handler om,
hvor daarkig jeg er bleven som Kunst₂

aarsager Stød. Mærkeligt i det
Hele er, at min Skole gaar saa
godt; der er fult og flere ønske
at komme der; Naar derfor en rejser
bort, kommer der altid en ny.
Man erkender altsaa at jeg kan
lære dem noget, Og de vil lære
mit Syn ~~paa~~ fremstillingsmaade
og tegne sig mit Syn. Ja der
gaar paa Skolen saamand flere
fuld uddannede Kunstnere med
Medaille fra Verdensudstillingerne,
Ja selv Jævnaldrende, som Olsen Laaby
ønsker at komme der for at tage fat.

Forleden Dag havde jeg Besøg
af Fru Lachmann; hun var
paa Vejen til Amerika for
i New York at hente sin
Mand. Hun havde faaet min
Adresse opgivet, den hvor jeg har
Skole, hun var roget rask paa
det, rejllerede over at jeg boede
i saa fattigt et Hus og mente
ikke det var rigtigt af mig at
spilde min Tid paa Skoler, istedet
for at passe hendes Bestillinger.
Uheldigvis havde jeg kun nogle
Modellerede Grupper at vise hende,
Hun kom i midlertid ikke hjem, som

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

hun havde lovet for at se dem,
sendte Afbud Telegram. Og da jeg
næste Dag søgte hende paa hendes
Palads Hotel i Champs Elysées var
hun rejst. Det er mig forøvrigt
en stor Trøst i Modgangen, at jeg
har denne Bestilling. Og glæder
mig meget til rigtigt at komme
i Gang med dem, det bliver en
af de første Dage. Og haaber ogsaa
paa at de vil blive gode.
Formegon Modgang er skadeligt, det
gør en bitter og syg i Sindet. Med
gang er ogsaa vanskelig at bære
men den gør dog at Mennesket bliver sundt
og godt, ^{naar man kan bære den.} Det er ejendommeligt
for vor Tid at for hvert Fremskridt
der gøres, møder det Modstand, det
er et sikkert Bævis for hvilken Døds-
dence vi er midt i. I naturlige
Tilfælde med en naturlig sund Frem-
gang, modtages nye Opdagelser med
glæde og Tak, det har Kunsthistorien
saa mange Eksempler paa. For at
forstaa sin egen Tid, siger Rousseau
"maa ~~man~~ der megen Filosofi til."
Og det er ^{min} Ulykke jeg siger at
forstaa min Tid og hjælpe paa dens Mang-
ler (for mit eget Vedkommende) og det at
arbejde mod den søde Neagleden, for =

jo daarligt taale det lange Pølsbat.¹¹
Det har vi let meget af. Og tænkt
og at det var den smukke kvinde
lige Model, der har sat Dig
"Uglor i Mosen". Rejser Din Kone
over Paris, da kommer hun op og
besøger os. Ikke? Godt er det at
vi gaar mod Foraaret, saa forlader
Tysdommen hende nok. Jeg
kilsto paa Fru Madvig med Singsdatter
Karen Bendix forleden Dag paa Gaden.
Tid saarer jeg mine Boin. Ondt at
tage dem fra mig. Naar min Tødder som
nu er ond mod mig, synes jeg jeg burde
have dem hos mig for at kunne være god
ved dem til Gengæld. Naa — Mange
kærlige Hilsener fra os begge ogsaa til Din Kone.
Din Ven
P. F. Willumson

Der maa dog althaa være Nogle
der mener at jeg har Ret.
Naa nu vil jeg ikke snakke
mere om al det Onde, og naar
jeg skriver derom til Dig er
det jo fordi jeg trænger til at
blive lettet og tale med En Ven
der ved hvor haardt det er; men
jeg har forstaaet at holde Lids-
modet oppe.

Jeg har lavet en Sæbeplakat
og sendt hjem til, den var bestilt
af min Veninde Fru Faber, Hun
har imidlertid ikke svart mig, saa
derfra venter jeg ogsaa Klø.

A II. 4 - 11 - 2851. 3. April 1903

For de to Fotografier efter dine Arbejder dernede, skal Du have Tak. Rytterne syntes jeg godt om. Det Liv der er over dem, Farten og Friheden i Bevægelserne er smuk at se paa. Og hvor godt Du har faaet de tre Hoveder til at fylde i Rummet. Symetri er en stor Faktor i Skønheden, hvor svært jeg har for at lære mine Elever dette: at en Menneske er symmetrisk og skal under alle Bevægelserne synes at være det, selv i Forkortninger.

Relief er en dejlig Kunst og pudsigt synes det at Du behøver nok saa godt det lave Relief, ^{der er det vanskelige.} Den nærmeste staaende Mand og hans Hest synes at være en smule klodset i Form, behandlingen. Den bageste Hest er ^{og Rytteren} derimod helt vellykket. Jeg tror at Du vil lave en god "Krigernes Hjemkomst" Du sender mig nok et fotografi.

Det bliver dejligt for Dig at faa Misse ned til Dig "Du kan